

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Johtaako suuren työssäkäyntialueen vaade siihen, että hankintayksikköjen määrä kasvaa. Tämä asettaa vaatimuksia näiden yksiköiden väliselle saumattomalle yhteistyölle. Myös siirtymävaihe tulee pystyä toteuttaa saumattomasti, jotta palveluissa ei tule katkosta.

Ryhtyvätkö kunnat itse tuottamaan näitä koulutuspalveluita. Olisiko tämä kenenkään etu?

Tarkoittaako henkilökohtainen tapaaminen vain lähitapaamista, mikäli näin niin riittävätkö palvelun tarjoajien tila- ja henkilöresurssit tähän.

Johtaako vaade laillistetusta psykologista jonoihin ja viiveisiin ammatinvalinnanohjauksessa ja uraohjauksessa.

Palkkatuen porrastuksesta luopuminen on hyvä uudistus, sillä se selkeyttää asiaa työnantajien näkökulmasta.

Ulkomaalaisen työntekijän oleskelulupa-ehdotettu uudistus on hyvä ja tarpeellinen.

55-v täyttäneiden työllistämistuki on hyvä uudistus.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamismuutokset:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö:*

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapolun kriteeriin voimaannollisissa)
- palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys

-

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Koulutuskuntayhtymä OSAOn kantana on, että työnhakuvelvollisuuden laajentamista ei tule toteuttaa työvoimakoulutuksissa. Osaamisen täydentäminen perustuu viranomaisarvioon, tarvitseeko asiakas uutta osaamista työllistyäkseen? Lakiehdotuksen työnhakuvelvollisuus vaarantaa työvoimakoulutuksen ja siten tarvittavan osaamisen hankkimisen viranomaisen kanssa sovitulla tavalla.

Esitetty ja nykyistä laajempi työnhakuvelvollisuuden lisää työvoimakoulutusten keskeyttämissä. Tällä voi olla taloudellisia vaikutuksia työvoimakoulutusten järjestämiseen. Koulutuksen järjestäjälle aiheutuu taloudellista vahinkoa, kun rahoitusta jää saamatta opintojen keskeytymisen vuoksi.

Työvoimakoulutuksessa opiskelevan työnhakuvelvoite tulee alkaa opintojen loppuvaiheessa.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Henkilön työllistymisedellytyksistä ja työnantajalle myönnettävästä palkkatuesta (koskien oppisopimuskoulutusta) tehdään harkintaan perustuva päätös. Tänä päivänä ammatillisen koulutuksen toiminta on yksilölliseen opintopolkuun ja henkilökohtaistamiseen perustuva, jolloin opiskeluun tarvittava aika voi joko pidentyä tai lyhentyä. Työnantajan palkkatuki on sidottu ennen oppisopimuskoulutuksen aloitusta arvioituun koulutuksen kestoon. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että henkilön työllistymisedellytys ja osaamisen hankintaan tarvittava aika arvioidaan samaksi. Olisiko tarkoituksenmukaista pyrkiä siihen, että näitä asioita voidaan tarkastella myös erillisinä, koska pahimmillaan tämä tarkoittaa sitä, että henkilön työsuhde päättyy siihen, kun koulutustavoite on saavutettu ja lopputulos vaikuttaa henkilön ja myös työnantajan kannalta enemmänkin rangaistukselta kuin onnistumiselta. Tässä tilanteessa työnantajan, opiskelijan ja koulutuksen järjestäjän näkökulmat tulisi huomioida päätöksenteon pohjaksi palkkatuen jatkumisessa. Tilanne on erityisen haastava pienissä yrityksissä ja tukea tarvitsevan opiskelijan kohdalla.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?
- kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)

- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-
Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;
Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-
Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-
Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-
Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

Lainsäädäntöuudistuksessa olisi kiinnitettävä huomioita yhteistyörajapintoihin ammatillisen koulutuksen järjestäjän ja koko koulutussektorin kanssa. Yhteistyötä oppilaitosten ja työvoimaviranomaisten välillä tulee tiivistää, asiakasta koskevan tietokannan ja yhteisten järjestelmien kehittäminen on edellytys, jotta asiakasohjaus toimii tehokkaasti.

Henkilötasolla osaamistarpeiden arviointia toteutetaan tällä hetkellä sekä TE-palveluissa että ammatillisessa oppilaitoksessa. Ammatillista koulutuksen järjestäjää koskee velvoite (L 531/2017). TE-palveluissa / asuinkunnan TE-palveluissa joudutaan ottamaan kantaa henkilön osaamistarpeisiin, kun asiakkaalle myönnetään oikeus työttömyysetuudella opiskeluun. Toiminnan sujuvuuden, taloudellisuuden ja ketteryyden kannalta olisi hyvä, että kehitetään yhteistyömalleja sujuvaan toimintatapaan.

Kuntakokeilun yhteydessä on myös saatu kokemuksia siitä, kuinka työvoimatoimenpiteisiin osallistumisen valvonta tapahtuu liian pitkällä viiveellä. Toivottavasti näitä pulmakohtia saadaan ratkaistua uudistuksella.

Paloniemi Jarmo
OSAO

Teittinen Tiina
Koulutuskuntayhtymä OSAO